

גרוס. "איך אפשר להעיר נגד השופט כשהוא מסתכל לך בעיניים?"

מקורבי הסגורית סרן גורית שניר – שקבלה
נגד נשיא בית הדין הצבאי בפיקוד גרוס, אל"מ
עימנואל גרוס – סיפרו שבחקירתה נשאלה
האם ישבה לחיילים על הברכיים. ומי נכח
והתערב בדיונים? אל"מ גרוס

לך תעיד נגד השופט

משנה מובא

שלא יוציאו לה שם של מופקרת כדי להרוג את החקירה.

בסוף ספטמבר '92, זמן קצר לפני שיצאה לחופשה ללא תשלום של שני תיים, שלחה סרן שניר קבילה נגד אל"מ גרוס. במכתב טענה כי גרוס התעלם לא אחת משני שופטי הצד בבית הדין, שברוך כלל אינם משפטנים; שעצר חיילים עד תום ההליך כים נגדם שלא בפניהם; שהעסיק חיר לים בעבודות פרטיות בכך שהופיעו לו עבודות; שערער מבית הדין בימים שלא התקיימו משפטים.

רשימת המכתבים היתה ארוכה; נשיא בית המשפט העליון, מאיר שמר

סרן גורית שניר, סגורית בפיקוד גרוס, נקלעה למצב מכיף אחרי שקיבלה נגד נשיא בית הדין הצבאי בפיקוד גרוס, אל"מ עימנואל גרוס. נשאלה לפתע שאלות הנוגעות למסירותה. מופתעת מהכיוון שקיבלה לה הפרשה, קטעה חופשה בארצות הברית ושבה לישראל כדי להגן על שמה הטוב. למקריביה אמרה, כי אם היתה יודעת לאן תתגלגל התלונה, טפס אם היתה מעוה למוצץ את הסר פור. לעומת זאת, פרקליטים צבאיים הגיבו: "טוב שהיה לה האומץ, רק

לפחות בפעם הראשונה. כדי לורו את הליך החקירה הציע לה השופט החיר קר, משה טלגם, כי תעיד באמצעות שיחת ועידה טלפונית. בתחילת עדותה, סיפרו מקורביה, התרכזה שניר באווירה העכורה בבית הדין, שלרוביה נבעה מאופיו הקשה של גרוס. לרברי המקורבים, היא טענה שהמצב בלתי נסבל ופשוט אי אפשר לעבוד בבית הדין.

בשלב זה אמר לה השופט טלגם: "טוב, עכשיו תעני לשאלותיו של וכי רובי". השיחה עם עורך הדין אמנון זכרוני, בא כוחו של גרוס, נמשכה כ-25 דקות. מקורביה אמרו, כי רוב השאלות לא כווננו להפרכת טענותיה, אלא התמקרו במניעים להגישת הקיבילה.

בין השאר, מוספים המקורבים, נרסה עורך הדין זכרוני לרמוז שברקע הקבילה קיים קשר בין שניר לבין השופטת הצבאית, קא"ל יעל קליגמן,

אום במטכ"ל; הפרקליט הצבאי הראי, הפריק ליטות הצבאיות. הקבילה התפרסמה ב"מעריב", והנושא איך גרוס בוועדת הכנסת לכיקורת המדינה.

נשיא בית הדין הצבאי לערעורים, אלוף בוציון פרחי, הזליט להקים ועדת חקירה של יחיד. אך כאן מתעררת כמה תמיהות: שופט בית המשפט המחוזי בתל-אביב, המשרת במילואים כשופט צבאי, מונה לתפקיד; לשיבות הוועדה זומנו עדים, שנתיב קשו להופיע, אבל לא חיבו להתיר צב; חקירת העדים התקיימה בנוכחותו של אל"מ גרוס. פרקליטים צבאיים אמרו: "איך אפשר להעיר נגד השופט כשהוא מסתכל לך בעיניים?"

אי אפשר לעבוד

מסרן שניר נחסכה החוויה של מסירת עדות. מול עיניו של גרוס,

נמוך בהרבה, והציעה כי יתר התקופה תהיה מאסר על תנאי. גרוס מיהר להסכים לה כי אין קשר בין הדברים, וכי ניתן להוסיף למידת העונש מאסר מותנה. שופטת הצד נראתה, מפוחדת. כשהועברה אלי זכות הדיבור, אמר רתי כי המקרה מיוחד ויש להסתפק במאסר מותנה. בשלב זה החל נשיא בית הדין להתרגז ולצעוק עלי בקולי קולות. הוא אמר שאני חסר ניסיון, שלא ברור לו על סמך מה אני מגבש את דעתי, ועוד כהנה וכהנה מחמאות. "לאחר ההפסקה החזיר אותנו גרוס ללשכתו, ושאל אותי האם שינתי את דעתי. כשעניתי בשלילה, הוא נראה כועס וזועף. בסופו של דבר נשפטתה החיילת, בדעת רוב, ל-45 ימי מאסר, מעין פשרה בין דעתו לדעתה של השופטת."

השופט נראה נפחד

במשפט השני, מוסיף רבי-סרן גל-עד במכתבו, הוחלפה שופטת הצד הנשואים היו חמישה חיילים, שאחד מהם נהג ברכב צבאי ללא רשיון, ור-כבם התהפך. "חמשת החיילים ניסו להסתיר זאת. לאחר שהתיימה שמי-עת הצדדים, נכנסנו ללשכתו של נשיא בית הדין. גרוס, כמו בפעם הראשונה, אמר כי זו עבירה חמורה ויש להוקיע תופעות אלה. מיד לאחר מכן המשיך וסיווג את החיילים לשלוש קבוצות חמורה. לשני הנשואים הר-אשונים הציע עונש מאסר של שנה בפועל.

"מיד הבחנתי בכמטו הנפחד של השופט השני. לאחר שסיים שאל גרוס את דעתו של אותו שופט. הקצין החל לומר שיש לגזור עליהם עונש נמוך בהרבה, ומיד התפרץ נשיא בית הדין ואמר כי הוא חסר ניסיון. הכול, כמו בפעם הקודמת, נעשה בצעקות. "מתוך ללשכתו של גרוס לא הצל-חנו להימנע מלדון בנושא. שנינו חש-נו מאוד לא בנוח נוכח תקופות המ-אסר בפועל הלא סבירות, לדעתנו. כשחזרנו ללשכה פחתו לפתע תקר-פות המאסר, אך גרוס המשיך והסביר שאנו, לעומתו, חסרי ניסיון."

מכתב נוסף בעניינו של גרוס, שג-שלח למבקר המדינה ב-5 באוקטובר 92, חתום על ידי "חיילים פשוטים". במכתב נאמר: "השופט גרוס לא מדבר עם סגניתו, וכל הזמן משמיץ אותה בפני עורכי דיין וקצינים בכי-רים שבאים לשפוט איתו. הוא גם רב עם הפרקליטה הפיקודית ועם התוב-עת. בינו ובין הסגורית יש סקנדל גדול, שהגיע לפרקליט הצבאי הראשי.

"גרוס צועק באופן קבוע על קצינת בית הדין, עד שהיא אמרה שנמאס לה, שהיא רק רוצה להשת-חרר מהצבא כי איננה יכולה לסבול את היחס שלו. עורכי דיין מתקשרים למזכירות בית הדין, כדי לברר מי השופט, וכשהם שומעים שזה גרוס הם מבקשים שלא יזמנו אותם למי-לואים." בסיום המכתב כותבים החי-ילים: "כבוד, בבקשה תעשי הכול שהמצב הקשה הזה ישתנה לטובה, כי לנו פשוט כבר לא נעים מכל העניין הזה."

בינתיים עומדת חקירתה של סרן שניר, בעקבות קבילתה נגד אלי"מ גרוס, בפני סיום. מקורביה אמרו, כי תחליט כיצד לפעול רק בהתאם לתר-צאות הבריקה. דובר צה"ל סירב להת-ייחס לתוכן החקירה. מקור צבאי רש-מי אמר, כי ברגע שתסתיים עבודת הוועדה תימסר הודעה. בא כוחו של השופט עמנואל גרוס, עורך הדין אמנון זכרוני, אמר כי אינו יכול להת-ייחס לחקירה המתנהלת בהליך סגור.

שמטרתו להכשיל את גרוס. הוא גם שאל אותה, האם היא מנסה לנקום בשופט כיוון שרחה את עמדתה כאחד התיקים.

אחר כך עברו השאלות למישור האישי. מקורביה סיפרו כי זכרוני טען: "נאמר לנו, ולא מפינו, שהיית ביחסים קרובים עם חיילים בבית הדין." שניר, שלא הבינה עדיין מה כיוון הדברים, השיבה בחיוב; ואז הר-סיף עורך הדין: "שמענו שישבת על הברכיים של החיילים." שניר: "נכון, אז מה?" זכרוני: "היו ביניכם יחסים אינטימיים." שניר הכחישה.

שאלות לגופה שלה

כאן, אומרים המקורבים, חשה שניר שהשאלות חורגות מגבולות הטעם הטוב. לדברי חבריה, שניר, למרות דרגתה ותפקידה, לא שומרת מרחק מחיילי היחידה, עוזרת לכל מי שפונה אליה, וכך נוצרו קשרי ידי-דות. "אבל לבוא ולעשות ממנה מר-פקדת? נו, באמת," הוסיפו. "במקום שאלות לגופה של עניין, שאלו אותה לגופה שלה."

זמן קצר אחרי הדיון הטלפוני של-חה שניר מכתב מארצות-הברית, שבו ביקשה להופיע בפני השופט ולהגיב על הדברים. לחבריה סיפרה בתסכול: "הם מנסים לפגוע בשמי הטוב עוד לפני שראו אותי". מאוחר יותר רכשה כרטיס טיסה על חשבונה, כדי להגיע לישראל ולמסור עדות.

גם בחקירה השנייה, שנערכה בחר-דש מרס השנה, נכח השופט גרוס. בתום הדיון סיפרה שניר לחבריה, כי החקירה רווקא היתה מאוזנת והוגנת. הפעם היא לא נשאלה על מידותיה המוסריות, ואפילו ביררו כמה נקודות ענייניות.

עורך הדין דני אסן, שהופיע מט-עם גרוס, שאל אותה למה שלחה את קבילתה למכתבים שהם חברי הגוף הממנה שופטים צבאיים. ועוד שאלה: "איך זה שהקבילה הגיעה לעיתונות?" עו"ד אסן, לדברי מקורביה, ניסה להקשות עליה. "האם את סבורה," שאל, "שגרוס ראוי להיות שופט?" תשובתה היתה, כי אין לה טענות לגבי תפקודו המקצועי: "הוא רווקא בסדר." השופט טלגם אמר לרשמת, רבי-סמל עופרה: "את זה תרשמי בקפידה."

גרוס כועס וזועף

חבריה של שניר הוסיפו, כי כשני-רתה להסביר את עמדתה נאמר לה: "מספיק לנו שאת מכחישה." במהלך חקירתה של שניר, נודע ל"חדשות", התערב השופט גרוס כשמצא לנכון הבהיר הבהרות והגיב על הדברים.

מתברר כי סרן שניר לא היתה הי-חידה שקבלה נגד השופט אל"מ גרוס. לפני פחות משנה שלח רבי-סרן גורי גלעד, ממיפקדת חילות השרה, מכתב לבית הדין הצבאי לערעורים. מכר-תבים נוספים: הפרקליט הצבאי הרא-שי ופרקליטות מפח"ש.

במכתבו סיפר גלעד על מקרה שקרה ב-26 באפריל 92, כששימש שופט צד בבית הדין הצבאי מפח"ש, בשני משפטים שבהם ישב גרוס בר-אש ההרכב. "בדיון הראשון נשפטתה חיילת שגנבה המחאה מחברתה, זייפה את פרטיה והפקידה אותה בחשבון הבנק שלה.

"בשלב ההתייעצויות, לאחר הר-יון, אמר גרוס כי המעשה חמור וחשוב להוקיע עבירות מסוג זה בצה"ל. למי-טב זכרוני, הוא הציע להטיל על החיילת שלושה חודשי מאסר בפועל. שופטת הצד אמרה שיש להטיל עונש